

כיום מרובה — מפרש נגמרה.

גמרא אורה — נפרשת נסכים כמיז (נמדנר טו) "כל האורח יעשה ככה" וגו' קרא ימירא הוא. שלשה לוגין — דגליר מהכי לא חזו. יהיה —

החס כמיז "ככס כגר לאורח יהיה" — משמע: יהיה לכס עוד נסכים אחרים. דון מינה

— דשמן דנא נדנא — גמרינן מנחת נדנא, כדאמר לקמן: "קרבן" — מלמד שמתנדבין שמן. והוא, גבי מנחת נדנא כמיז (ויקרא 3) "כי תקריב קרבן מנחה". ואוקי באתרה — נסכים, דשמן הנא צפני עלמו — הו כנסכים, דומיא דין. מאזרח גמר לה — כי היכי דגמרינן לעיל יין, הכי נמי גמר רבי "אורח" — מלמד שמתנדבין שמן, ודון מינה: כל הנסכים שלשה לוגין. קרבן מנחה מלמד כו' — אלמא מנחת נדנא גמר לה.

משנה יבא כבש — פחות שצטולת. עולה ליכא לטפוקי אלף זכרים. פירשתי — "אחד מקרבנות הנסכה, ואינו יודע איזה מהם פירשתי". יבא — מכל מיני נסכה הזכרים גדולים, דהיינו: פר ועגל ואיל ושעיר גדי וטלה. פירשתי — "אח המין, ואינו יודע אם מן הנסכה ואם מן העוף".

תוספות

אי תניא תניא — ולעולם כאן בדין מינה פליגי. והכי נמי אית ליה לרב פפא בפרק "כל התדיר" (זבחים 2א), ובפרק "כל שעה" (פסחים 2א). והא דלא קאמר הכי בפרק "כל המנחות באת מצה" (מנחות 2ב), דיחויא בעלמא הוא.

רבי אלעזר בן עזריה אומר יבא תור או בן יונה — בגמרא אמרינן דלא פליגי, דמר כי אתריה. ואף על פי שהיו רגילין לקנות קרבנות בירושלים, כדאמרינן (בבא מציעא 2א): מעות שנמצאו לפני סוחרים בהמה, ואמרו (כריתות 2ח): מעשה ועמדו קנינים ברבעתים — מכל מקום, דעת הנודר לפי מה שרואה בעיר.

פירשתי מן הבהמה כו' — הכי גרסינן: "יבא פר עגל ואיל ושעיר גדי וטלה". ויש ספרים דלא כתיב "שעיר", ועל כרחין גרסינן ליה, כדקתני גבי שלמים "שעיר".

— **יבא פר ועגל, איל, שעיר, גדי וטלה.** "פירשתי, ואינו יודע מה פירשתי" —

שְׁלֹשָׁה לֹוגִין. "פִּירְשָׁתִּי, וְאִינִי יוֹדֵעַ מַה פִּירְשָׁתִּי" — יְבִיא פְּיוֹם מְרוּבָה.

ו גמרא תנו רבנן: ד"אָזְרַח" — מְלַמֵּד שְׁמֵתַנְדְּבִין יִין. וְכַמָּה? שְׁלֹשָׁה לֹוגִין. וּמִינֵין שְׂאֵם רְצָה

לְהוֹסִיף יוֹסִיף? תְּלַמּוּד לֹומֵר "יְהִיֶה". יְכוּל יַפְחוֹת? תְּלַמּוּד לֹומֵר "פְּכָה".

ז "שְׂמֶן — לֹא יַפְחוֹת מִן הַלּוּג. רַבִּי אֹמֵר שְׁלֹשָׁה לֹוגִין". בְּמֵאי קָא מִיפְלָגִי? אֲמַרוּהֵ רַבְּנֵין קָמִיה דְּרַב

פַּפָּא: יְבִדוּן מִינָהּ וּמִינָהּ, בְּדוּן מִינָהּ וְאוּקִים בְּאַתְרָהּ קָא מִיפְלָגִי. רַבְּנֵין סָבְרִי: דוּן מִינָהּ וּמִינָהּ, מַה מְנַחָה מְתַנְדְּבִין

— אַף שְׂמֶן נְמִי מְתַנְדְּבִין. וּמִינָהּ, מַה מְנַחָה בְּלוּג — אַף שְׂמֶן בְּלוּג. וְרַבִּי סָבַר: דוּן מִינָהּ וְאוּקִי בְּאַתְרָהּ, מַה מְנַחָה

מְתַנְדְּבִין — אַף שְׂמֶן נְמִי מְתַנְדְּבִין. וְאוּקִי בְּאַתְרָהּ, פְּנִסְכִּים, מַה נְסָכִים שְׁלֹשֶׁת לֹוגִין — אַף שְׂמֶן נְמִי שְׁלֹשֶׁת

לֹוגִין. אֲמַר לְהוּ רַב פַּפָּא: אִי מְמַנְחָה גְמַר לָהּ רַבִּי, דְּכוּלִּי עֲלָמָא לֹא פְּלִיגִי דוּן מִינָהּ וּמִינָהּ, אֲלֵא רַבִּי מִ"אָזְרַח" גְּמִיר לָהּ. אֲמַר לִיהֵ רַב הוֹנָא בְּרִיה דְּרַב נֶתָן לְרַב פַּפָּא:

וּמִי מְצִית אֲמַרְתָּ הֵכִי? וְהַתְנִיא: "קִרְבָּן" — מְלַמֵּד שְׁמֵתַנְדְּבִין שְׂמֶן, וְכַמָּה? שְׁלֹשֶׁת לֹוגִין. מֵאֵן שְׂמַעְתָּ לִיהֵ דְאֲמַר שְׁלֹשֶׁת לֹוגִין? — רַבִּי, וְקָא מִיִּתִּי לָהּ מְקַרְבָּן! אֲמַר

לִיהֵ: "אִי תְנִיא תְנִיא".

ח "פִּירְשָׁתִּי וְאִינִי יוֹדֵעַ מַה פִּירְשָׁתִּי" — יְבִיא פְּיוֹם מְרוּבָה". תְּנָא: פְּיוֹם טוֹב הָרֵאשׁוֹן שֶׁל חַג שְׁחָל לְהִיּוֹת בְּשֶׁבֶת.

ט משנה "הֵרִי עֲלִי עוֹלָה" — יְבִיא פְּכָשׁ. רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה אֹמֵר: אוֹ תוֹר אוֹ בֶּן יוֹנָה. "פִּירְשָׁתִּי מִן הַבֶּקֶר, וְאִינִי יוֹדֵעַ מַה פִּירְשָׁתִּי" —

יְבִיא פֵר וְעֶגְלָה. "מִן הַבְּהֵמָה, וְאִינִי יוֹדֵעַ מַה פִּירְשָׁתִּי" —

יְבִיא פֵר וְעֶגְלָה, אֵיל, שְׂעִיר, גְּדִי וְטֹלָה. "פִּירְשָׁתִּי, וְאִינִי יוֹדֵעַ מַה פִּירְשָׁתִּי" —

מַנְחָה וּבַה שֶׁמֶן — מַתְנַדְּבִין, אַף שֶׁמֶן לַעֲצֻמוֹ — נְמִי [גַם כֵּן] מַתְנַדְּבִין. וּמִינָהּ [וּמִמֶּנָּה] תּוֹסִיף וּתְלַמֵּד, מַה מְנַחָה — שִׁיעוּרָה בְּלוּג, אֵינִי רַבִּי וְכִי סָבַר [סְבוּרָה] כְּגִישָׁה הַעֲקֻרְוִנִית הַאֹמֶרֶת דוּן מִינָהּ וְאוּקִי בְּאַתְרָהּ [לְמַד מִמֶּנָּה וְאוּלַם הַעֲמֵד בְּמִקְוָה]. וְלִכְךָ בְּעֵינֵינוּ נֵאמַר: מַה מְנַחָה וּבַה שֶׁמֶן — מַתְנַדְּבִין, אַף שֶׁמֶן לַעֲצֻמוֹ — נְמִי [גַם כֵּן] מַתְנַדְּבִין. וְאוּלַם בְּאִשֶׁר לְשִׁיעוּר נִדְבַת הַשֶּׁמֶן, אוּקִי בְּאַתְרָהּ [הַעֲמֵד אוֹתָהּ בְּמִקְוָה] שִׁיחַא דִּינָה כְּנִסְכִּים, מַה שִׁיעוּרֵם שֶׁל נְסָכִים — אִינוֹ פְּחוֹת מִשְׁלֶשֶׁת לֹוגִין, אַף שִׁיעוּר נִדְבַת שֶׁמֶן נְמִי [גַם כֵּן] — הִרְיָה שְׁלֶשֶׁת לֹוגִין. אֲמַר לְהוּ [לְהַסֵּךְ] רַב פַּפָּא לַחֲכָמִים שֶׁהִצִּיעוּ לִפְנֵיו לְהַסְבִּיר כֵּךְ אֵת מַחְלֻקַת חֲכָמִים וְרַבִּי: אִי [אֵם] מְמַנְחָה גְמַר לָהּ [הִיא לֹומֵד אוֹתָהּ] רַבִּי, אֵת דִּין נִדְבַת שֶׁמֶן לַעֲצֻמוֹ — דְּכוּלִּי עֲלָמָא [כּוֹלֵם. הֵן חֲכָמִים וְאֵף רַבִּין] לֹא פְּלִיגִי [לֹא הִיוּ חוֹלְקִים] בְּדִין, וְלִדְעַת הַכֹּל שִׁיטַת הַלִּימּוּד הִיא דוּן מִינָהּ וּמִינָהּ [לְמַד מִמֶּנָּה וּמִמֶּנָּה]. אֲלֵא הַסְבַּר הַמַּחְלֻקַת הוּא שׁוּנָה: רַבִּי אֵת דִּין נִדְבַת שֶׁמֶן לַעֲצֻמוֹ אִינוֹ לַמַּד מִמְנַחָה, אֲלֵא מִהַכְּתוּב "אֹזְרַח" הַאֲמוּר בְּפִרְשַׁת נְסָכִים ("כֹּל הָאֹזְרַח יַעֲשֶׂה כְכֹה") גְמִיר לָהּ [לֹומֵד אוֹתָהּ]. וּמַעֲתָה, כִּשֶׁם שֶׁאֵין הַנְּסָכִים בָּאִים בְּפְחוֹת מִשְׁלוּשָׁה לֹוגִים, אַף נִדְבַת שֶׁמֶן הִרְיָה בַת שְׁלוּשָׁה לֹוגִים. אֲמַר לִיהֵ [לֹו] שֶׁל רַב נֶתָן לְרַב פַּפָּא: וּמִי מְצִית אֲמַרְתָּ הֵכִי [וְהֵאֵם יְכוּל אֵתָה לֹומֵד כֵּךְ] וְהַתְנִיא [וְהִרִי שׁוּנָה בְּרִייתָא]: הַכְּתוּב "וְכִי תִקְרִיב קִרְבָּן מִנְחָה" מְלַמֵּד שֶׁמַּתְנַדְּבִין שֶׁמֶן, וְכַמָּה שִׁיעוּרוֹ? שְׁלֶשֶׁת לֹוגִין. מֵאֵן [מִן] הַתְנָא שֶׁמַּעַת לִיהֵ [אוֹתָהּ] שֶׁאֲמַר שִׁיעוּרוֹ שְׁלֶשֶׁת לֹוגִין? — רַבִּי, וְקָא מִיִּתִּי לָהּ [וְהוּא מְבִיא אוֹתָהּ. אֵת מְקוֹר הַלְכָה זוֹ לְנִדְבַת שֶׁמֶן לַעֲצֻמוֹ] מִמָּה שֶׁנֵּאמַר "קִרְבָּן מְנַחָה", וְלֹא מִ"הָאֹזְרַח"! אֲמַר לִיהֵ [לֹו] רַב פַּפָּא לְרַב הוֹנָא בְּנוֹ שֶׁל רַב נֶתָן: אִי תְנִיא תְנִיא [אֵם שׁוּנָה כִּי בְרִייתָא, הִרְיָה שׁוּנָה]. וְאִי חוּזַר בִּי מִהַסְבְּרִי.

יבא שלשה לוגין של שמן, כשיעור השמן הבא במנחת נסכים של כבש, שהוא השיעור הקטן ביותר שבמנחות הנסכים. האומר "נדרתי (יין או שמן), ופירשתי כמה לוגים אני נודר, ושכחתי כמה לוגים אמרתי, ועתה איני יודע מה פירשתי" — יבא כמספר הלוגים המובאים ביום המרובה ביותר במספר הלוגים המובאים בו למקדש.

ו גמרא שנינו במשנתנו כי הנודר להביא יין מביא לפחות שלושה לוגים יין. ובענין זה תנו רבנן [שנו חכמים] בברייתא מה שנאמר בפרשת הנסכים "כל האזרח יעשה ככה להקריב אשה ריח ניחוח לה" (במדבר טו, יג) מלמד שמתנדבין יין לנסכים לעצמם, ולא רק כבאים עם קרבן. וכמה הוא שיעור היין לנסכים אותו מתנדבים? שלשה לוגין, כשיעור הנמוך ביותר של נסכי הקרבנות (של נסכי הכבשים). ומנין לנו שאם רצה להוסיף בנדבתו על שיעור זה, שיוסיף? תלמוד לומר עוד בדין הנסכים "ונסכיהם חצי ההין יהיה לפר ושלשית ההין לאיל ורביעית ההין לכבש יין..." (שם כח, יד), ובאה לשון הריבוי "יהיה" להורות שיהיו נסכים נוספים הבאים לעצמם יותר על השיעור הרגיל. ודנים עוד בברייתא: יכול יהא הדין שיפחות בנדבת הנסכים אף משלושה לוגים יין? תלמוד לומר "כל האזרח יעשה ככה", להדגשה: דווקא כך, שלושה לוגים יין, ולא פחות.

ז עוד שנינו במשנתנו כי הנודר להביא שמן סתם — לדעת חכמים הרי זה לא יפחות מן הלוג, שהוא כשיעור שמן במנחת הנדבה המועטה ביותר, ואילו רבי אומר כי יבא שלשה לוגין, שהוא השיעור הפחות שבנסכים. ומבררים: במאי קא מיפלגי [במה]. באיזה יסוד הם חולקים? אמרוה רבנן קמיה [לפני]

רב פפא: חכמים ורבי חולקים בדרכי הלימוד בגזירה שווה. האם למדים באופן שיש לדון מינה ומינה [ללמוד ממנה וממנה]. כלומר, מכל פרטי הדבר המלמד לעניינו של הדבר הלמד. או באופן שיש לדון מינה ואוקים באתרה [ללמוד ממנה לענין הפרט בו נגזרה הגזירה, והעמיד את הדבר הלמד בשאר פרטיו במקומה] קא מיפלגי [הם חולקים]. ומפרטים לעניינו: רבנן סברי [חכמים סבורים] כגישה העקרונית האומרת דון מינה ומינה [למד ממנה וממנה]. ולכך בעניינו גם כן נאמר כי נלמדים דין נסכי השמן הבאים לעצמם מדין השמן הבא עם מנחת נדבה: מה שיעורו בלוג, אף שמן לעצמו — שיעורו בלוג.

והנה, כשיעור הנדבה המועטה ביותר, ואילו רבי אומר כי יבא שלשה לוגין, שהוא השיעור הפחות שבנסכים. ומבררים: במאי קא מיפלגי [במה]. באיזה יסוד הם חולקים? אמרוה רבנן קמיה [לפני]

רב פפא: חכמים ורבי חולקים בדרכי הלימוד בגזירה שווה. האם למדים באופן שיש לדון מינה ומינה [ללמוד ממנה וממנה]. כלומר, מכל פרטי הדבר המלמד לעניינו של הדבר הלמד. או באופן שיש לדון מינה ואוקים באתרה [ללמוד ממנה לענין הפרט בו נגזרה הגזירה, והעמיד את הדבר הלמד בשאר פרטיו במקומה] קא מיפלגי [הם חולקים]. ומפרטים לעניינו: רבנן סברי [חכמים סבורים] כגישה העקרונית האומרת דון מינה ומינה [למד ממנה וממנה]. ולכך בעניינו גם כן נאמר כי נלמדים דין נסכי השמן הבאים לעצמם מדין השמן הבא עם מנחת נדבה: מה שיעורו בלוג, אף שמן לעצמו — שיעורו בלוג.

והנה, כשיעור הנדבה המועטה ביותר, ואילו רבי אומר כי יבא שלשה לוגין, שהוא השיעור הפחות שבנסכים. ומבררים: במאי קא מיפלגי [במה]. באיזה יסוד הם חולקים? אמרוה רבנן קמיה [לפני]

רב פפא: חכמים ורבי חולקים בדרכי הלימוד בגזירה שווה. האם למדים באופן שיש לדון מינה ומינה [ללמוד ממנה וממנה]. כלומר, מכל פרטי הדבר המלמד לעניינו של הדבר הלמד. או באופן שיש לדון מינה ואוקים באתרה [ללמוד ממנה לענין הפרט בו נגזרה הגזירה, והעמיד את הדבר הלמד בשאר פרטיו במקומה] קא מיפלגי [הם חולקים]. ומפרטים לעניינו: רבנן סברי [חכמים סבורים] כגישה העקרונית האומרת דון מינה ומינה [למד ממנה וממנה]. ולכך בעניינו גם כן נאמר כי נלמדים דין נסכי השמן הבאים לעצמם מדין השמן הבא עם מנחת נדבה: מה שיעורו בלוג, אף שמן לעצמו — שיעורו בלוג.

והנה, כשיעור הנדבה המועטה ביותר, ואילו רבי אומר כי יבא שלשה לוגין, שהוא השיעור הפחות שבנסכים. ומבררים: במאי קא מיפלגי [במה]. באיזה יסוד הם חולקים? אמרוה רבנן קמיה [לפני]

רב פפא: חכמים ורבי חולקים בדרכי הלימוד בגזירה שווה. האם למדים באופן שיש לדון מינה ומינה [ללמוד ממנה וממנה]. כלומר, מכל פרטי הדבר המלמד לעניינו של הדבר הלמד. או באופן שיש לדון מינה ואוקים באתרה [ללמוד ממנה לענין הפרט בו נגזרה הגזירה, והעמיד את הדבר הלמד בשאר פרטיו במקומה] קא מיפלגי [הם חולקים]. ומפרטים לעניינו: רבנן סברי [חכמים סבורים] כגישה העקרונית האומרת דון מינה ומינה [למד ממנה וממנה]. ולכך בעניינו גם כן נאמר כי נלמדים דין נסכי השמן הבאים לעצמם מדין השמן הבא עם מנחת נדבה: מה שיעורו בלוג, אף שמן לעצמו — שיעורו בלוג.

והנה, כשיעור הנדבה המועטה ביותר, ואילו רבי אומר כי יבא שלשה לוגין, שהוא השיעור הפחות שבנסכים. ומבררים: במאי קא מיפלגי [במה]. באיזה יסוד הם חולקים? אמרוה רבנן קמיה [לפני]

רב פפא: חכמים ורבי חולקים בדרכי הלימוד בגזירה שווה. האם למדים באופן שיש לדון מינה ומינה [ללמוד ממנה וממנה]. כלומר, מכל פרטי הדבר המלמד לעניינו של הדבר הלמד. או באופן שיש לדון מינה ואוקים באתרה [ללמוד ממנה לענין הפרט בו נגזרה הגזירה, והעמיד את הדבר הלמד בשאר פרטיו במקומה] קא מיפלגי [הם חולקים]. ומפרטים לעניינו: רבנן סברי [חכמים סבורים] כגישה העקרונית האומרת דון מינה ומינה [למד ממנה וממנה]. ולכך בעניינו גם כן נאמר כי נלמדים דין נסכי השמן הבאים לעצמם מדין השמן הבא עם מנחת נדבה: מה שיעורו בלוג, אף שמן לעצמו — שיעורו בלוג.

והנה, כשיעור הנדבה המועטה ביותר, ואילו רבי אומר כי יבא שלשה לוגין, שהוא השיעור הפחות שבנסכים. ומבררים: במאי קא מיפלגי [במה]. באיזה יסוד הם חולקים? אמרוה רבנן קמיה [לפני]

רב פפא: חכמים ורבי חולקים בדרכי הלימוד בגזירה שווה. האם למדים באופן שיש לדון מינה ומינה [ללמוד ממנה וממנה]. כלומר, מכל פרטי הדבר המלמד לעניינו של הדבר הלמד. או באופן שיש לדון מינה ואוקים באתרה [ללמוד ממנה לענין הפרט בו נגזרה הגזירה, והעמיד את הדבר הלמד בשאר פרטיו במקומה] קא מיפלגי [הם חולקים]. ומפרטים לעניינו: רבנן סברי [חכמים סבורים] כגישה העקרונית האומרת דון מינה ומינה [למד ממנה וממנה]. ולכך בעניינו גם כן נאמר כי נלמדים דין נסכי השמן הבאים לעצמם מדין השמן הבא עם מנחת נדבה: מה שיעורו בלוג, אף שמן לעצמו — שיעורו בלוג.

והנה, כשיעור הנדבה המועטה ביותר, ואילו רבי אומר כי יבא שלשה לוגין, שהוא השיעור הפחות שבנסכים. ומבררים: במאי קא מיפלגי [במה]. באיזה יסוד הם חולקים? אמרוה רבנן קמיה [לפני]

רב פפא: חכמים ורבי חולקים בדרכי הלימוד בגזירה שווה. האם למדים באופן שיש לדון מינה ומינה [ללמוד ממנה וממנה]. כלומר, מכל פרטי הדבר המלמד לעניינו של הדבר הלמד. או באופן שיש לדון מינה ואוקים באתרה [ללמוד ממנה לענין הפרט בו נגזרה הגזירה, והעמיד את הדבר הלמד בשאר פרטיו במקומה] קא מיפלגי [הם חולקים]. ומפרטים לעניינו: רבנן סברי [חכמים סבורים] כגישה העקרונית האומרת דון מינה ומינה [למד ממנה וממנה]. ולכך בעניינו גם כן נאמר כי נלמדים דין נסכי השמן הבאים לעצמם מדין השמן הבא עם מנחת נדבה: מה שיעורו בלוג, אף שמן לעצמו — שיעורו בלוג.

והנה, כשיעור הנדבה המועטה ביותר, ואילו רבי אומר כי יבא שלשה לוגין, שהוא השיעור הפחות שבנסכים. ומבררים: במאי קא מיפלגי [במה]. באיזה יסוד הם חולקים? אמרוה רבנן קמיה [לפני]

רב פפא: חכמים ורבי חולקים בדרכי הלימוד בגזירה שווה. האם למדים באופן שיש לדון מינה ומינה [ללמוד ממנה וממנה]. כלומר, מכל פרטי הדבר המלמד לעניינו של הדבר הלמד. או באופן שיש לדון מינה ואוקים באתרה [ללמוד ממנה לענין הפרט בו נגזרה הגזירה, והעמיד את הדבר הלמד בשאר פרטיו במקומה] קא מיפלגי [הם חולקים]. ומפרטים לעניינו: רבנן סברי [חכמים סבורים] כגישה העקרונית האומרת דון מינה ומינה [למד ממנה וממנה]. ולכך בעניינו גם כן נאמר כי נלמדים דין נסכי השמן הבאים לעצמם מדין השמן הבא עם מנחת נדבה: מה שיעורו בלוג, אף שמן לעצמו — שיעורו בלוג.

והנה, כשיעור הנדבה המועטה ביותר, ואילו רבי אומר כי יבא שלשה לוגין, שהוא השיעור הפחות שבנסכים. ומבררים: במאי קא מיפלגי [במה]. באיזה יסוד הם חולקים? אמרוה רבנן קמיה [לפני]

רב פפא: חכמים ורבי חולקים בדרכי הלימוד בגזירה שווה. האם למדים באופן שיש לדון מינה ומינה [ללמוד ממנה וממנה]. כלומר, מכל פרטי הדבר המלמד לעניינו של הדבר הלמד. או באופן שיש לדון מינה ואוקים באתרה [ללמוד ממנה לענין הפרט בו נגזרה הגזירה, והעמיד את הדבר הלמד בשאר פרטיו במקומה] קא מיפלגי [הם חולקים]. ומפרטים לעניינו: רבנן סברי [חכמים סבורים] כגישה העקרונית האומרת דון מינה ומינה [למד ממנה וממנה]. ולכך בעניינו גם כן נאמר כי נלמדים דין נסכי השמן הבאים לעצמם מדין השמן הבא עם מנחת נדבה: מה שיעורו בלוג, אף שמן לעצמו — שיעורו בלוג.

והנה, כשיעור הנדבה המועטה ביותר, ואילו רבי אומר כי יבא שלשה לוגין, שהוא השיעור הפחות שבנסכים. ומבררים: במאי קא מיפלגי [במה]. באיזה יסוד הם חולקים? אמרוה רבנן קמיה [לפני]

רב פפא: חכמים ורבי חולקים בדרכי הלימוד בגזירה שווה. האם למדים באופן שיש לדון מינה ומינה [ללמוד ממנה וממנה]. כלומר, מכל פרטי הדבר המלמד לעניינו של הדבר הלמד. או באופן שיש לדון מינה ואוקים באתרה [ללמוד ממנה לענין הפרט בו נגזרה הגזירה, והעמיד את הדבר הלמד בשאר פרטיו במקומה] קא מיפלגי [הם חולקים]. ומפרטים לעניינו: רבנן סברי [חכמים סבורים] כגישה העקרונית האומרת דון מינה ומינה [למד ממנה וממנה]. ולכך בעניינו גם כן נאמר כי נלמדים דין נסכי השמן הבאים לעצמם מדין השמן הבא עם מנחת נדבה: מה שיעורו בלוג, אף שמן לעצמו — שיעורו בלוג.

והנה, כשיעור הנדבה המועטה ביותר, ואילו רבי אומר כי יבא שלשה לוגין, שהוא השיעור הפחות שבנסכים. ומבררים: במאי קא מיפלגי [במה]. באיזה יסוד הם חולקים? אמרוה רבנן קמיה [לפני]

רב פפא: חכמים ורבי חולקים בדרכי הלימוד בגזירה שווה. האם למדים באופן שיש לדון מינה ומינה [ללמוד ממנה וממנה]. כלומר, מכל פרטי הדבר המלמד לעניינו של הדבר הלמד. או באופן שיש לדון מינה ואוקים באתרה [ללמוד ממנה לענין הפרט בו נגזרה הגזירה, והעמיד את הדבר הלמד בשאר פרטיו במקומה] קא מיפלגי [הם חולקים]. ומפרטים לעניינו: רבנן סברי [חכמים סבורים] כגישה העקרונית האומרת דון מינה ומינה [למד ממנה וממנה]. ולכך בעניינו גם כן נאמר כי נלמדים דין נסכי השמן הבאים לעצמם מדין השמן הבא עם מנחת נדבה: מה שיעורו בלוג, אף שמן לעצמו — שיעורו בלוג.

והנה, כשיעור הנדבה המועטה ביותר, ואילו רבי אומר כי יבא שלשה לוגין, שהוא השיעור הפחות שבנסכים. ומבררים: במאי קא מיפלגי [במה]. באיזה יסוד הם חולקים? אמרוה רבנן קמיה [לפני]

רב פפא: חכמים ורבי חולקים בדרכי הלימוד בגזירה שווה. האם למדים באופן שיש לדון מינה ומינה [ללמוד ממנה וממנה]. כלומר, מכל פרטי הדבר המלמד לעניינו של הדבר הלמד. או באופן שיש לדון מינה ואוקים באתרה [ללמוד ממנה לענין הפרט בו נגזרה הגזירה, והעמיד את הדבר הלמד בשאר פרטיו במקומה] קא מיפלגי [הם חולקים]. ומפרטים לעניינו: רבנן סברי [חכמים סבורים] כגישה העקרונית האומרת דון מינה ומינה [למד ממנה וממנה]. ולכך בעניינו גם כן נאמר כי נלמדים דין נסכי השמן הבאים לעצמם מדין השמן הבא עם מנחת נדבה: מה שיעורו בלוג, אף שמן לעצמו — שיעורו בלוג.

והנה, כשיעור הנדבה המועטה ביותר, ואילו רבי אומר כי יבא שלשה לוגין, שהוא השיעור הפחות שבנסכים. ומבררים: במאי קא מיפלגי [במה]. באיזה יסוד הם חולקים? אמרוה רבנן קמיה [לפני]

רב פפא: חכמים ורבי חולקים בדרכי הלימוד בגזירה שווה. האם למדים באופן שיש לדון מינה ומינה [ללמוד ממנה וממנה]. כלומר, מכל פרטי הדבר המלמד לעניינו של הדבר הלמד. או באופן שיש לדון מינה ואוקים באתרה [ללמוד ממנה לענין הפרט בו נגזרה הגזירה, והעמיד את הדבר הלמד בשאר פרטיו במקומה] קא מיפלגי [הם חולקים]. ומפרטים לעניינו: רבנן סברי [חכמים סבורים] כגישה העקרונית האומרת דון מינה ומינה [למד ממנה וממנה]. ולכך בעניינו גם כן נאמר כי נלמדים דין נסכי השמן הבאים לעצמם מדין השמן הבא עם מנחת נדבה: מה שיעורו בלוג, אף שמן לעצמו — שיעורו בלוג.

והנה, כשיעור הנדבה המועטה ביותר, ואילו רבי אומר כי יבא שלשה לוגין, שהוא השיעור הפחות שבנסכים. ומבררים: במאי קא מיפלגי [במה]. באיזה יסוד הם חולקים? אמרוה רבנן קמיה [לפני]

רב פפא: חכמים ורבי חולקים בדרכי הלימוד בגזירה שווה. האם למדים באופן שיש לדון מינה ומינה [ללמוד ממנה וממנה]. כלומר, מכל פרטי הדבר המלמד לעניינו של הדבר הלמד. או באופן שיש לדון מינה ואוקים באתרה [ללמוד ממנה לענין הפרט בו נגזרה הגזירה, והעמיד את הדבר הלמד בשאר פרטיו במקומה] קא מיפלגי [הם חולקים]. ומפרטים לעניינו: רבנן סברי [חכמים סבורים] כגישה העקרונית האומרת דון מינה ומינה [למד ממנה וממנה]. ולכך בעניינו גם כן נאמר כי נלמדים דין נסכי השמן הבאים לעצמם מדין השמן הבא עם מנחת נדבה: מה שיעורו בלוג, אף שמן לעצמו — שיעורו בלוג.

והנה, כשיעור הנדבה המועטה ביותר, ואילו רבי אומר כי יבא שלשה לוגין, שהוא השיעור הפחות שבנסכים. ומבררים: במאי קא מיפלגי [במה]. באיזה יסוד הם חולקים? אמרוה רבנן קמיה [לפני]

ממה נפשך – דאי נמי עגל נדר – הא יש ככלל מרובה מועט. דבר זה – שנינו "צ"א פר ועגל" – לאו דברי הכל היא, אלא מחלוקת דרבי ורשב"א לגבי "קטן והביא גדול", [לרבי] – לא ילא. משום הכי נקט מנא פלוגתא צ"א [וש"יב"א] רק פר, וממה נפשך (לכל אופן שתרצה) יועיל הדבר. שהרי אם פר נדר – הרי הביא פר, כנדרו. ואם עגל נדר – הרי עגל בכלל פר, שהקטן הריהו כלול בגדול! ומשיבים: הא מני [משנתנו זו כשיטת מי היא]? כשיטת רבי היא, שאמר שהנדר להביא שור קטן והביא שור גדול לא יצא בכך ידי נדרו, אלא אם יביא פר ועגל. ושוואלים: אי [אם] משנתנו כשיטת רבי היא, אימא סיפא [אמור] את מה ששנינו בסוף המשנה [שהנדר להביא שור בשווי מנה, והביא שנים שוורים בשווי מנה גם יחד – לא יצא ידי נדרו, ואפילו הביא שני שוורים ושור זה, אחד מהם בשווי מנה חסר דינר ושור זה האחר בשווי מנה חסר דינר, או שנדר להביא שור שחור והביא שור לבן, או שנדר להביא שור לבן והביא שור שחור, או שנדר להביא שור גדול והביא שור קטן – בכל אלה לא יצא ידי חובת נדרו. הנדר להביא שור קטן והביא שור גדול – לדעת חכמים יצא בכך ידי נדרו, רבי אומר: לא יצא ידי נדרו. אם כן נמצא לפי שיטתך שרישא [תחילת המשנה] בדין "פירשתי מן הבקר ואיני יודע מה פירשתי", שמביא פר ועגל הריהו כשיטת רבי, וכן סיפא [סוף המשנה] בנדר שור קטן והביא שור גדול, שלא יצא בכך ידי נדרו היא שיטת רבי (כנאמר במפורש לפנינו),

ג פִּירְשִׁיתִי מִן הַבֶּקֶר, וְאֵינִי יוֹדֵעַ מַה פִּירְשִׁיתִי – יָבִיא פֶּר וְעֶגְלָה. – אַמַּאי? וְלִיתִי פֶּר מִמָּה נִפְשָׁךְ!

– הָא מְנִי? רַבִּי הִיא, דְּאָמַר: "קֶטָן", וְהִבִּיא גְדוֹל – לֹא יֵצֵא. – אִי רַבִּי, אִימָא סִיפָא: "שׁוֹר בְּמִנְהָ" וְהִבִּיא שְׁנַיִם בְּמִנְהָ – לֹא יֵצֵא. וְאֵפִילוּ זֶה בְּמִנְהָ חֶסֶר דִּינָר חֶסֶר דִּינָר. "שְׁחֹר" וְהִבִּיא לְבָן, "לְבָן" וְהִבִּיא שְׁחֹר, "גְּדוֹל" וְהִבִּיא קֶטָן – לֹא יֵצֵא. "קֶטָן" וְהִבִּיא גְדוֹל – יֵצֵא. רַבִּי אֹמְרִי: לֹא יֵצֵא. רִישָׁא וְסִיפָא – רַבִּי, וּמְצִיעֶתָא – רַבְנָן? – אֵין, רִישָׁא וְסִיפָא – רַבִּי, מְצִיעֶתָא – רַבְנָן, וְהִכִּי קָאָמַר: דְּבַר זֶה מְחֻלְקֵת רַבִּי וְרַבְנָן.

ד תַּנְן הֵתָם: יִשְׁשָׁה לְנִדְבָה. פִּנְגָד מִי? סִימָן, קַמִּיף ש"ע. אָמַר חֲזַקִּיָּה: פִּנְגָד שִׁשָּׁה בְּתֵי אַבּוֹת הַפְּהָגִים שֶׁתִּקְנוּ לָהֶם חֲכָמִים, שִׁיְהָא שְׁלוֹם זֶה עִם זֶה. רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר: מִתּוֹךְ שֶׁהִנְדָּבָה מְרוּבָה תִּיקְנוּ לָהֶם שׁוֹפְרוֹת מְרוּבִין, כְּדִי שְׁלֹא יִתְעַפְּשׂוּ הַמְּעוֹת. וְזַעֲרִי אָמַר: כִּנְגָד פֶּר וְעֶגְלָה, אֵיל וְכֹבֶשׂ, גְּדִי וְשִׁעִיר. וְרַבִּי הִיא, דְּאָמַר: "קֶטָן" וְהִבִּיא גְדוֹל – לֹא יֵצֵא. וְרַבִּי אָמַר: פִּנְגָד הַפְּרִים וְהָאֵילִים,

לשעה שופרות. כנגד פר ועגל ואיל כבש וגדי ושעיר – שהמתנדב פר לעולה – מציא ונותן לשופר שמו "פר" זמנה אחד, כדאמר "צ"א זמנה" דפר (נקבה) זמנה. והמתנדב עגל – מציא חמשה סלעים, ונותן לשופר שמו "עגל", וכן כולם. והכהנים לוקחין ממעות שופר שמו "פר", וקריבו מאותו שופר פרים עד שילכו כל המעות. דרבי היא דאמר קטן והביא גדול לא יצא – ולהכי הווי ששה, שאין עולה צאה אלא מהן ששה זמנות. כנגד פרים – של חטאת ציבור שאבדו והפריש אחרים תחתיהן, ואחר כך נמאלו הראשונים, ונתקן משום הכי נופלין לשופר הראשון. והאילים – אשם גזילות ואשם מעניות שאבדו, והפריש אחרים תחתיהן, ואחר כך נמאלו הראשונים, ונתקן לרעייה – דמיהן נופלין לשופר השני, וצאים לנדבת ציבור.

תוספות

(בבא מציעא ט,ב): שקול ארבע זוזי, ואימא ליה לפלגיא דלוזון זוזי. ובפרק קמא דגיטין (יג,א): דאי בעי שקיל ארבע זוזי מישראל ופסיל ליה. ובפרק "המקדיש שדחוי" (ערכין ט,א): שקיל ארבע זוזי ושדי בנהרא. ובפרק בתרא דראש השנה (לא,ב) גבי "גר שנתגייר": מפרש רובע לקינו פירש רש"י: רובע סלע. ולא יתכן, אלא רובע דינר, כדפרישית. כדמוכח בפרק קמא דכריתות (י,ב) דחז משיתסר הוי. ועוד קשיא: דבפרק "הזהב" (בבא מציעא נב,א) אשכחן רובע סתם דהוא רובע שקל, דהיינו חצי דינר צורי. גבי "עד כמה תחסר ויהא רשאי לקיימה בסלע? עד שקל בדינר, עד רובעי". ומפרש התם: רובע שקל! ויש לומר: דאדרבה, משם ראייה דסתם רובע לאו רובע שקל. מדהוה בעי למימר מעיקרא רובע דינר, ומסיק רובע שקל, ודייק לה מדקתני "עד רובעי" ולא קתני: עד רביע ועוד דומיא דסלע.

שחור והביא לבן – חלוקים קצת, כדאמר פרק חמישי דנויר (לא,ב) ופרק קמא (ג): אוכמא – למשכיה, סומקא – לבישריה, חיוורא – לרידיא. **שיהא** שלום זה עם זה – ואף על פי שבערב השבת מחלקין העורות משום בעלי זרוע, [כדאמרין] בפרק "מקום שנהגו" (פסחים נז,א) – כאן יש תקנה לבעלי זרוע, אף על פי שכל בית אב נוטל מספר שלו, הואיל וכל המשמרה ביחד.

ורבי היא דאמר קטן והביא גדול לא יצא – דלרבנן לא חישיבון, אף על גב דזמנין דשני ליה, דההוא – נתן לשם אילים, והוא – מביא פר תחתיהם.

שנינו במשנתנו שהאומר "פירשתי בנדרי שאביא מן הבקר וציינתי איזו בהמה מן הבקר ואחר כך שכחתי ואיני יודע מה פירשתי" – יביא פר ועגל. ושוואלים: אמאי [מדוע] הריהו חייב גם בהבאת עגל, וליתני [וש"יב"א] רק פר, וממה נפשך (לכל אופן שתרצה) יועיל הדבר. שהרי אם פר נדר – הרי הביא פר, כנדרו. ואם עגל נדר – הרי עגל בכלל פר, שהקטן הריהו כלול בגדול! ומשיבים: הא מני [משנתנו זו כשיטת מי היא]? כשיטת רבי היא, שאמר שהנדר להביא שור קטן והביא שור גדול לא יצא בכך ידי נדרו, אלא אם יביא פר ועגל. ושוואלים: אי [אם] משנתנו כשיטת רבי היא, אימא סיפא [אמור] את מה ששנינו בסוף המשנה [שהנדר להביא שור בשווי מנה, והביא שנים שוורים בשווי מנה גם יחד – לא יצא ידי נדרו, ואפילו הביא שני שוורים ושור זה, אחד מהם בשווי מנה חסר דינר ושור זה האחר בשווי מנה חסר דינר, או שנדר להביא שור שחור והביא שור לבן, או שנדר להביא שור לבן והביא שור שחור, או שנדר להביא שור גדול והביא שור קטן – בכל אלה לא יצא ידי חובת נדרו. הנדר להביא שור קטן והביא שור גדול – לדעת חכמים יצא בכך ידי נדרו, רבי אומר: לא יצא ידי נדרו. אם כן נמצא לפי שיטתך שרישא [תחילת המשנה] בדין "פירשתי מן הבקר ואיני יודע מה פירשתי", שמביא פר ועגל הריהו כשיטת רבי, וכן סיפא [סוף המשנה] בנדר שור קטן והביא שור גדול, שלא יצא בכך ידי נדרו היא שיטת רבי (כנאמר במפורש לפנינו),

ואילו מציעתא [אמצע] המשנה, בכל הדינים, הריהו כשיטת רבנן [חכמים] החולקים על רבי? ומשיבים: אין [כן]. רישא וסיפא [ראש וסוף] של המשנה הם כשיטת רבי, ואילו מציעתא [אמצע] המשנה היא כשיטת רבנן [חכמים]. והכי קאמר [וכך הוא התנא מתכוון לומר]: דבר זה שנוי במחלוקת רבי ורבנן [וחכמים].

ד תַּנְן הֵתָם [שנינו שם במשנה במסכת שקלים]: ששה שופרות (קופות שצורתן כעין שופר) היו במקדש לצורך נתינת כספי הנדבה, שבהם היו קוניים קרבנות להקרבה בזמנים שהמזבח בטל מהקרבה. ומבררים: כנגד מי התקינו להעמיד ששה שופרות אלה? (סימן לזכירת שמות החכמים שיוזכרו להלן במהלך הסוגיה: קמ"ף ש"ע). אמר חזקיה: כנגד ששה בתי אבות הכהנים שבכל משמר כהנים. שכל משמר כהנים היה עובד שבוע, ובכל יום מימות השבוע היה עובד אחד מבתי האב שלו, וכיום השבת היו עובדים כולם כאחד. שתקנו להם חכמים ששה שופרות כדי שיהא שלום זה עם זה. שכן עורו של הקרבן הקרב מהכסף הנתון בשופר ניתן לכהני בית האב שהקריבוהו, ואם היה רק שופר אחד, נמצא כי כאשר נטלו ממנו ביום אחד בשבוע (וכגון באופן שהיה המזבח בטל רק באותו יום), היו הנשים מהעורות רק בית האב שהקריב באותו היום, והיו שאר בתי האב באים להתקוטט איתם. ולכן תיקנו שיהיו ששה שופרות, וכל הנדרים והנדבות היו מתחלקים בין השופרות בשווה, וכך כל בית אב היה נוטל להקרבה רק שופרו. ר' יוחנן אמר הסבר אחר לתקנתם של ששה שופרות אלה: מתוך שהנדבה מרובה היא, שנדרו הרבה מעות, לכך תיקנו להם שופרות מרובין, כדי שלא יהיו כל המעות הללו מונחים בצפיפות באותו שופר וכך יתעפשו המעות. וזעירי אמר הסבר אחר: התקינו ששה שופרות כנגד ששת מיני הבהמה הקרבים לעולה, שהם: פר ועגל, איל וכבש, גדי ושעיר, ולדמי כל אחד מן הבהמות הללו היה שופר נפרד. ומה שלא הסתפקו בשופרות לקרבנות גדולים ולקרבנות קטנים – כשיטת רבי היא, שאמר: הנודר להביא שור קטן והביא גדול – לא יצא, שהרי לא הביא כפי שנדר, ולכן צריך לעשות לכל אחד שופר בפני עצמו, שיתן בו דמים לצורך הקרבן שנדר. ובר פדא אמר הסבר אחר: הותקנו ששה שופרות כנגד קרבנות ציבור שאבדו, והופרשו אחרים תחתיהם, ולאחר מכן נמצאו הראשונים שאבדו, שדמי הפרים (של חטאות ציבור) הללו – ינתנו לשופר ראשון. ודמי האילים (של אשם גזילות ואשם מעילות) – ינתנו לשופר שני.

מסורת הש"ס
ד. שקלים פ"ו מ"ה. יומא נה,ב. מנחות קד,א. תמורה כג,ב. ירושלמי שקלים פ"ו ה"ד. תוספתא שקלים פ"ג א. ילק"ש תורה שפו.
ה. ירושלמי שקלים שם. ילק"ש תורה שם.

גרסות
קמ"ף ש"ע בכתי"מ: קני"א ש"ע ויש בכתי"מ: קני"ף ש"ע ובש"מ: קני"ז פש"ע ויש כתי"מ שחסרות בהם מלים אלה.
שיהא שלום בכתי"מ וברש"י: שיהא להם שלום.

א"ש"ים
בר פדא

הוא ר' יהודה בן פדייה. חכם זה היה בן אחותו של בר קפרא, והיה מתלמידיו הצעירים של ר' יהודה הנשיא. ר' יהודה בן פדייה נחשב בין "חכמי דרום", וישב אפוא ביהודה (ואולי בלוד). כל גדולי האמוראים בדור הראשון והשני לאמוראי ארץ ישראל קיבלו ממנו, ואנו מוצאים שר' יהושע בן לוי, ר' יוחנן ורש"י לקיש מביאים דברי תורה בשמו. דברי תורתו בהלכה ובאגדה מצויים בתלמוד הבבלי והירושלמי ובמדרשי אגדה. רוב מאמריו האחרים עניינם בקדשים ובטהרות ובנושאים הקרובים אליהם (כגון נדרי נירות וענייני חללות וקדושת יוחסין). ואף בירושלמי (בו הוא מכוונה "בר פדיה") מאמריו עוסקים בקדשים או בדיני התרומה.

עיונים

הא מני רבי היא שאלו אחרונים: ומדוע לא יעמידו את דברי משנתנו אף כשיטת חכמים, שהרי אף לדעתם שיצא בכך ידי חובתו אין זה אלא בדיעבד, ולכתחילה אף הם סבורים שאין הנודר להביא שור קטן רשאי להביא שור גדול! והסבירו כי מצב זה של ספק, הריהו כבדיעבד, ולדעת חכמים אינו מחויב להביא את כולם כדי לצאת ידי נדרו, אלא די שפירש את הגדול יותר (או"ש).
שחור והביא לבן והביא שחור... לא יצא הסבירו התוס' שאין נבדלים השוורים הללו זה מזה בצבע עורם בלבד (שמשום כך בלבד לא היה נחשב כמי שהביא דבר אחר ממה שנדר), אלא אף נבדלים הם בטיבם. שכן אמר רב חסדא (נויר לא,ב) ששור שחור טוב לעורו, שור אדום טוב לבשרו, ושור לבן טוב לחרישה בו.
סימן קמ"ף ש"ע סימן זה (שאינו נמצא בצורתו זו בכל כתי"מ, ואף יש כתי"מ שאינו מופיע בהם כלל. יעויין "גרסות") הריהו משמש לזכרון שמותיהם של חמשת החכמים, שהסביריהם לסיבת התקנת ששה שופרות לנדבה יובאו בסוגיה להלן אלא שנוסחו נראה משובש. ויש שהסבירו כיצד נרמזים שמות החכמים, על פי נוסח הסימן שעמד לפניו קמ"ף ש"ע: חזקיה, ר' יוחנן, זעירי, בר פדא, שמואל, ר' אושעיא (יד דוד).
כנגד ששה בתי אבות הכהנים שיטת חזקיה היא איפוא שהיו ששה בתי אב בכל משמר כהנים, ובכל יום מימות החול היה עובד בית אב אחר, ואילו ביום השבת היו כולם עובדים כאחד (רש"י). ויש האומרים שכל משמר כהנים היה נחלק לשבעה בתי אב, וכל בית אב היה עובד ביום אחד מימות השבוע (רש"י תענית טו,ב. ריב"א ומאירי שם, ר"ח שם יז,ב. רמב"ם הלכות תמידין מוספין פ"ד ה"ט). ויש שהעירו שחזקה הוא הסבור שהיו ששה בתי

אב. שכן לשיטתו עיקר הטעם להתקנת ששה שופרות הוא למניעת מריבה בין הכהנים. ואילו היו נחלקים הכהנים לשבעה בתי אב, והיה בית אב המיוחד לעבודות יום השבת – שוב היתה נגרמת בכך מריבה, שהרי הכהנים העובדים ביום השבת נמצאים מקופחים בחלקם, שכן הקרבנות הקרבים ביום השבת היו מועטים. לכך קבע חזקיה כי אין אלא ששה בתי אב, וביום השבת כולם שווים בעבודה (ש"ת חת"ס).
שתקנו להם חכמים שיהא שלום זה עם זה אחרונים דנו בשאלה, לשיטת חזקיה שעיקר התקנה הוא משום מניעת מחלוקת, כיצד נהגו כאשר לא הובאו למקדש קרבנות וכדי שלא יהיה המזבח בטל והצרכו ליטול מכספי השופר כדי קרבנות מרובים, ולא היה די במעות הנמצאות בשופר של אותו יום כדי למלא כל צורכו. האם משום חשיבות הדבר שלא ימצא המזבח בטל, ולא נמעות שבשופר האחר, המיועד לכהני בית אב אחרים, או משום חשיבות השלום בין הכהנים, לא נטלו כיומם של כהני בית אב זה, ממעות שופרם של כהני בית אב אחר (שפ"א).
מתוך שהנדבה מרובה תיקנו להם שופרות מרובין רבינו גרשום פירש שפעמים מרבים להביא עולות נדבה, ובשל כך יש הרבה מותרות. ולכן תיקנו שופרות מרובים עד ששה, שכן אילו היו כל המעות ניתנות בשופר אחד או בשנים, הן היו מתעפשות, ומאבדות מערכן בכך (רבינו גרשום). ופירשו דבריו שאין כוונתו ביחס למותרות כשנבתם מרובה, אלא כוונתו שכיון שיש פעמים שמרובים הם קרבנות הנדר והנדבה המובאים למקדש וקרבים במזבח, ואין המזבח בטל ואין צורך איפוא לקחת ממעות המותרות שבשופרות לקצין המזבח, ואילו היו כל המעות נתונות בשופר אחד או בשנים, היו באות לכלל התעפשות (טה"ק).

